

College van Gedeputeerde Staten Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

Inlichtingen bij

Fysieke leefomgeving
M. Bruil

Onderwerp

Reactie aan provincie Overijssel inzake gevolgen huidige zoekgebieden naar aanleiding van motie 'Grip op wind'

Zaaknummer

833889

Bijlagen: 2

Verzenddatum

11 juli 2023

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Op 28 juni 2023 hebben wij een mail van de procesbegeleider RES Overijssel ontvangen. Hierin is verzocht of wij voor 10 juli 2023 een reactie wilden sturen over de mogelijke consequenties van het voorgenomen beleid op onze zoekgebieden. Overigens hadden wij naar aanleiding van de motie 'Grip op Wind' in Provinciale Staten van Overijssel op 23 juni 2023 reeds een brief aan Gedeputeerde Tijs de Bree verzonden. Tot op heden hebben wij geen antwoorden ontvangen op onze vragen. Onderstaande reactie kunt u beschouwen als een aanvulling hierop.

Provinciale Staten hebben op 21 juni 2023 de motie Grip op Wind aangenomen, waarin ze Gedeputeerde Staten oproepen om:

- Regie te nemen en richting te geven op het aandeel windenergie conform RES 1.0;
- Om vóór 1 juli 2023 een besluit te nemen over een ruimtelijk afwegingskader (beleidsregel) voor windenergie en dat te baseren op:
 - het clusteren op provinciaal niveau van windturbines;
 - de overige ruimtelijke ontwerpprincipes uit de RES 1.0, het Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie en de kaders van het Provinciaal Programma Energiestrategie;
 - het inperken van de mogelijkheden voor individuele turbines (minder dan 4 turbines) buiten de gebieden die in aanmerking komen voor clustering.
- Ernaar te streven dat minimaal 50% lokaal eigendom bij nieuwe en lopende initiatieven voor windturbines is gegarandeerd.

De motie roept op om voor 1 juli 2023 een besluit te nemen over een ruimtelijk afwegingskader voor windenergie. Gedeputeerde Staten hebben op 28 juni 2023 besloten uitvoering te geven aan de motie Grip op wind door het voorgenomen beleid voor te bereiden ter besluitvorming door het nieuwe College van Gedeputeerde Staten op 18 juli 2023. Tot die tijd neemt provincie Overijssel aanvragen voor windinitiatieven niet in behandeling. Na publicatie hanteert de provincie het voorgenomen beleid bij de behandeling van initiatieven.

Consequenties beleidsvoornemen provincie Overijssel

Zoals u weet, was gemeente Tubbergen voornemens om in juli 2023 beleid voor duurzame opwek met zon- en windenergie voor te leggen ter bespreking en besluitvorming in onze raad. Naar aanleiding van de ontwikkelingen bij provincie Overijssel en in afstemming met de provincie, heeft het College van B&W besloten om deze besluitvorming uit te stellen. Dat heeft als gevolg dat er geen lokaal beleid is vastgesteld in juli 2023. Het uitstel dat wij hadden gekregen tot 18 juli 2023, is daarmee ook niet meer toereikend.

Wij vragen uitstel tot 1 januari 2024, zodat in ons beleid rekening kan worden gehouden met de meest recente ontwikkelingen en consequenties van de koerswijziging van provincie Overijssel. En in aanvulling hierop ook vragen om tot 1 januari 2024 geen aanvragen voor windinitiatieven in onze gemeente in behandeling te nemen, tot gemeentelijk beleid is vastgesteld. In elk geval zal er meer duidelijkheid moeten zijn over de provinciale besluitvorming over windturbines en de exacte inhoud en randvoorwaarden daarvan.

Wij betreuren het ten zeerste dat wij inwoners in onze gemeente door deze ontwikkeling nog altijd geen duidelijkheid kunnen geven, temeer omdat wij met het concept windbeleid ook al gesprekken hebben gevoerd met inwoners in en nabij de zoekgebieden. Bovendien is deze onverwachte koerswijziging tegenstrijdig met de afspraken binnen de RES-Twente. Iedere gemeente zou haar steentje bijdragen aan de opgave om 1,5 TWh duurzaam op te wekken in 2030 met zon- en windenergie. Dit is nog eens bevestigd door een brief d.d. 13/12/2022, waarin Gedeputeerde Staten waardering uitspreekt aan het College van Tubbergen voor de subregionale samenwerking die Tubbergen ten uitvoering brengt, zowel in ATT- als in NOT-verband. Ook spreekt u in deze brief uit samen te willen optrekken om de RES-ambitie te realiseren. Daarnaast is expliciet aangegeven in de [brief aan Provinciale Staten \(d.d. 28-03-23\)](#) dat de afspraken binnen de urgente en grote opgaven bleven staan. Het beleidsvoornemen van provincie Overijssel is strijdig met de toezeggingen in deze brief.

Het beleidsvoornemen van provincie Overijssel heeft veel invloed op ons beleidsvoorstel en onze zoekgebieden die we hebben voorgesteld in dit beleid. Ondanks de berichtgeving in de mail, blijven er voor ons enkele onduidelijkheden bestaan:

- Op 2 mei 2023 heeft onze raad de [kadernota](#) (zie ook bijlage 1) vastgesteld als uitgangspunten voor het windbeleid. Hoewel dit niet uit uw berichtgeving blijkt, gaan wij ervan uit dat u binnen onze gemeente rekening houdt met de uitgangspunten, zoals genoemd in onze kadernota. Deze nota (bijlage 1) en een samenvatting van de uitgangspunten van het beleid dat ter bespreking en besluitvorming (bijlage 2) zou worden voorgelegd aan de raad, zijn voor de volledigheid bijgevoegd. De belangrijkste uitgangspunten zijn:
 - o Het hanteren van een geluidsnorm van 45 dB Lden in combinatie van een afstandsnorm van 400 meter tot geluidsgevoelige objecten. In aanvulling hierop, heeft de raad gevraagd om voor de avond en de nacht een strengere meetbare norm te hanteren. Dit zou in ons beleid worden verwerkt.
 - Wij hebben gekozen voor deze combinatie van geluid- en afstandsnormen, omdat we daarmee enige bescherming kunnen bieden voor direct omwonenden en eventuele hinder tegen gaan. Tegelijkertijd bieden deze normen nog wel voldoende ruimte voor ontwikkeling.
 - o Daarnaast staan in de kadernota enkele overige uitgangspunten, zoals de voorkeur voor zo stil mogelijke windturbines ten opzichte van andere typen turbines (ALARA), een stilstand-voorziening voor slagschaduw en vogels, een verplichting van een alternatief voor obstakelverlichting en een financiële garantstelling voor afbraak en recycling.

- Het streven naar 100% lokaal/maatschappelijk eigendom. Op verzoek van de raad is hieraan een ondergrens gesteld van 60%. Daarbij is aanvullend opgenomen, dat:
 - Het lokaal/maatschappelijk initiatief ook zeggenschap krijgt over een aantal randvoorwaarden, zoals slagschaduw en vergoeding aan omwonenden.
 - Lokale initiatieven van inwoners of lokale coöperaties voorrang krijgen boven aanvragen van commerciële projectontwikkelaars.
 - Maatschappelijke acceptatie te koppelen aan afstand tot de windturbines en de stem van inwoners dicht bij de windturbine wonen een zwaardere stem te geven in de afweging.
- Na vaststelling van het windbeleid wil de gemeente afspraken maken met een vertegenwoordiging van de directe omgeving, lokale ondernemers en de lokale samenleving (via lokale overheden en lokale energiecoöperaties) over wat het streven naar 100% lokaal eigendom exact inhoudt en wordt de omgeving ten behoeve van een model voor vergoedingen en zeggenschap gedefinieerd.
- In de kadernota is op verzoek van de raad ook de mogelijkheid opgenomen voor een clustering van 2 windturbines. De motie heeft hierop directe gevolgen als alleen **een clustering van 4 windturbines** is toegestaan voor de gebieden die vallen onder de treden 1-3 van de [Windladder \(2021\)](#) (zie ook www.nieuweenergieoverijssel.nl > thema wind).
 - Het merendeel van onze zoekgebieden biedt geen ruimte voor 4 windturbines op basis van de huidige uitgangspunten.
 - In de kaart die is opgenomen in de windladder lijkt het zoekgebied Langeveen – Manderveen – Mander gemarkeerd als gebied waarin clustering is toegestaan. In de motie staat dat buiten de grote clustergebieden alleen een clustering van 4 windturbines of meer is toegestaan. In hoeverre wordt het zoekgebied Langeveen – Manderveen – Mander gezien als cluster waar minder dan 4 windturbines mogelijk zijn? Of geldt dit alleen voor de grotere clusters die opgenomen zijn in het [Fundament voor de Omgevingsvisie?](#)
 - Pure Energie heeft vorig jaar een principeverzoek ingediend voor een locatie in het zoekgebied Langeveen/Manderveen/Mander voor 2 windturbines. Dit verzoek wordt niet in behandeling genomen tot 18 juli 2023. Graag horen wij van u of deze aanvraag na deze datum in behandeling wordt genomen, waar deze aanvraag aan getoetst wordt en of deze zoeklocatie volgens u geschikt is.
 - In hoeverre worden initiatieven toegestaan met minder dan 4 windturbines, maar waar wel voldoende maatschappelijke acceptatie voor is?
- Het gemeentegrensoverschrijdende zoekgebied Almelo-Tubbergen-Twenterand (ATT) valt binnen de grotere clusters die zijn opgenomen in het [Fundament voor de Omgevingsvisie](#). Dit is mogelijk een gebied waar provincie Overijssel de regie wil nemen.
 - Het deel van dit zoekgebied binnen onze gemeentegrenzen treft relatief veel woningen. Bovendien zijn er ook relatief veel woningen die omringd zouden kunnen worden door windturbines als het zoekgebied van Twenterand volledig wordt benut.
 - Wij hadden in onze uitwerking de afweging mee willen nemen of dit gebied voor ons de beste mogelijkheden zou bieden of niet. In overleg met de andere partners binnen het ATT-proces hadden wij graag een optimalisatieslag willen maken als het gaat om de invulling van de gezamenlijke opgave.
 - Op dit moment is nog onduidelijk welke grote clusters u beoogt om de regie te nemen. Wij vernemen graag zo spoedig mogelijk of het ATT-gebied hieronder valt en hoe u deze eventuele regierol vorm wilt geven.
- Binnen het beleidsvoornemen is ruimte voor een gemeentegrensoverschrijdende clustering van 4 windturbines. Het is voor ons onduidelijk welke afstand tot andere windturbines de provincie als richtlijn hanteert om te spreken over een clustering. Wij gaan graag in gesprek met de provincie, voordat de provincie hierover een beslissing neemt. Vooral nog gaan wij er vanuit dat er, met uitzondering van het ATT-gebied, geen gemeentegrensoverschrijdende clusters mogelijk zijn in de gemeente Tubbergen. Ook niet met de grens van Duitsland.

- Onze conclusie is, dat op basis van het beleidsvoornemen van de provincie Overijssel, waarbij buiten de 'grote' clusters, alleen ontwikkeling mogelijk is voor een cluster van 4 windturbines, alleen het zoekgebied van ATT nog geschikt is. Over de andere zoekgebieden is ons onduidelijk of u dit ziet als (klein) clustergebied, of dat wij deze zoekgebieden moeten laten vervallen op basis van het beleidsvoornemen van de provincie.
 - o In het zoekgebied van ATT zien wij de mogelijkheid om maximaal 3 windturbines te kunnen realiseren in de gemeente Tubbergen, waarbij we uit gaan van een tiphoogte van maximaal 240 meter. Wij zien dit als maximale bijdrage die wij kunnen leveren aan het bod voor de RES-Twente.
 - o Wij verzoeken de provincie Overijssel om binnen onze gemeente duidelijkheid te geven en indien nodig formeel te bevestigen als de andere zoekgebieden niet geschikt zijn en dus kunnen vervallen. Zo niet, dan vragen wij de provincie Overijssel om rekening te houden met de uitgangspunten uit de kadernota en de in bijlage 2 genoemde uitgangspunten.
 - o Voor de ambitie na 2030 is geen ruimte voor verdere ontwikkeling in de gemeente Tubbergen met windenergie.
- Tot slot is het onduidelijk hoe de provincie Overijssel invulling wil geven aan de ambities binnen de RES Twente.
 - o In hoeverre is het bod van RES Twente 1.0 te realiseren met deze nieuwe aanpak? In het Fundament voor de omgevingsvisie staat opgenomen: 'Langs de A35 worden rond de knooppunten windmolens geplaatst om duurzame energie voor de regio op te wekken, dicht bij de gebruikers en het netwerk. Samen met het cluster net ten noorden van Almelo wordt een flinke bijdrage geleverd aan de Twentse energietransitie.' Zijn deze twee benoemde zoekgebieden in Twente voldoende voor realisatie van het RES-Twente 1.0 bod of denkt u nog aanvullende zoekgebieden nodig te hebben? In hoeverre worden meer en/of hogere windturbines in deze grotere clustergebieden beoogd? Wat betekent dit voor de invulling van de RES Twente 2.0 om de doelen in 2050 te realiseren?

Consultatie

In uw berichtgeving geeft u aan dat onze gemeente, maar ook energiecoöperaties en initiatiefnemers, tijdens de terinzagelegging van de ruimtelijke kaders in een concept beleid nog geconsulteerd worden. Wij vertrouwen er op, dat wij als partner in de RES inderdaad geconsulteerd worden en een zienswijze kunnen indienen op het voorgenomen beleid als dat nodig blijkt.

Oproep

Gemeente Tubbergen vraagt Gedeputeerde Staten of zij, in lijn met de afspraken binnen de RES Twente en eerdere afspraken tussen provincie Overijssel en de gemeente, om rekening te houden met de lokale uitgangspunten uit de kadernota en bijlage 2. Om de lokale uitgangspunten vast te stellen, wil de gemeente Tubbergen graag beleid voorleggen voor de realisatie van windenergie ter bespreking en besluitvorming aan de raad. Wij zien geen mogelijkheid om dit nog te kunnen doen voor 18 juli 2023, omdat wij enerzijds een goede doorvertaling willen maken van de motie op ons lokale beleid én omdat wij eventuele belanghebbenden in de gelegenheid willen stellen om in te spreken als zij dat zouden willen.

Daarom ons dringend verzoek aan u om:

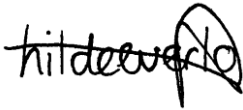
- Eventuele aanvragen voor de realisatie van windenergie niet in behandeling te nemen tot 1 januari 2024, zoals ook per mail (d.d. 06/07/23) aan Gedeputeerde de Bree is voorgelegd.
- In het beleidsvoornemen van provincie Overijssel rekening te houden met de uitgangspunten voor lokaal beleid en de gemeente de gelegenheid te geven om beleid vast te stellen, voordat de provincie bestaand beleid aanpast.
 - o Als dat niet mogelijk is, dan vragen wij de provincie om in het beleidsvoornemen op te nemen dat vooraf afstemming plaatsvindt met gemeente Tubbergen over de voorwaarden uit het lokaal windbeleid.
 - o Als het onmogelijk lijkt om afspraken te maken, waarbij de provincie rekening houdt met de voorwaarden die worden opgenomen in lokaal beleid, dan vragen we de provincie om de genoemde aandachtspunten uit deze reactie en de eerder verzonden brief als vertrekpunt te gebruiken in het provinciale beleidsvoornemen.

We zien graag dat Gedeputeerde Staten deze reactie en de toelichting met onze vragen uit onze brief (d.d. 23/06/23) meeweegt in haar besluitvorming. Gezien de urgentie verzoeken wij u om uiterlijk 21 juli 2023 te willen reageren op de vragen en aandachtspunten uit deze reactie?

Hoogachtend,

Namens het College van B&W van de gemeente Tubbergen,

De wethouder,

H.M.N. Berning-Everlo
Waarnemend portefeuillehouder Duurzaamheid

Bijlagen:

- *Bijlage 1: Kadernota*
- *Bijlage 2: Samenvatting uitgangspunten voor windbeleid*